

Икономическата свобода в България - 2005

Георги Ангелов

В средата на 2004 година при една среща на икономистите от Института за пазарна икономика с Ричард Ран възникна идеята да се извърши преглед на причините, поради които България е толкова надолу в класирането за икономическа свобода на фондацията “Херитидж” и Wall Street Journal. Авторът на настоящата статия се зае сериозно с този проблем, зарови се в методологията и информацията за България и намери няколко не съвсем точни данни в изследването. Последва усилена кореспонденция с авторите на изследването и като резултат България се покачи с 26 места в класацията – от 78 на 52 място. По този начин страната ни премина от категорията “преобладаващо несвободна” в категорията “преобладаващо свободна”.

Това, разбира се, не трябва да се превърща в повод за самодоволство и оправдание за забавяне на икономическите реформи. Защото въпреки този огромен скок, който направи България в класацията, страната ни изостава от всички нови членки на Европейския съюз - Естония (4 място), Кипър (21 място), Латвия (23 място), Литва (28 място), Малта (29 място), Чехия (33 място), Унгария (35 място), Словакия (36 място), Полша (41 място), Словения (45 място). Затова е необходимо да се продължат икономическите реформи, за да се повтори успехът на Ирландия (5 място), която за 15 години се превърна от една от най-бедните страни в ЕС в една от най-богатите.

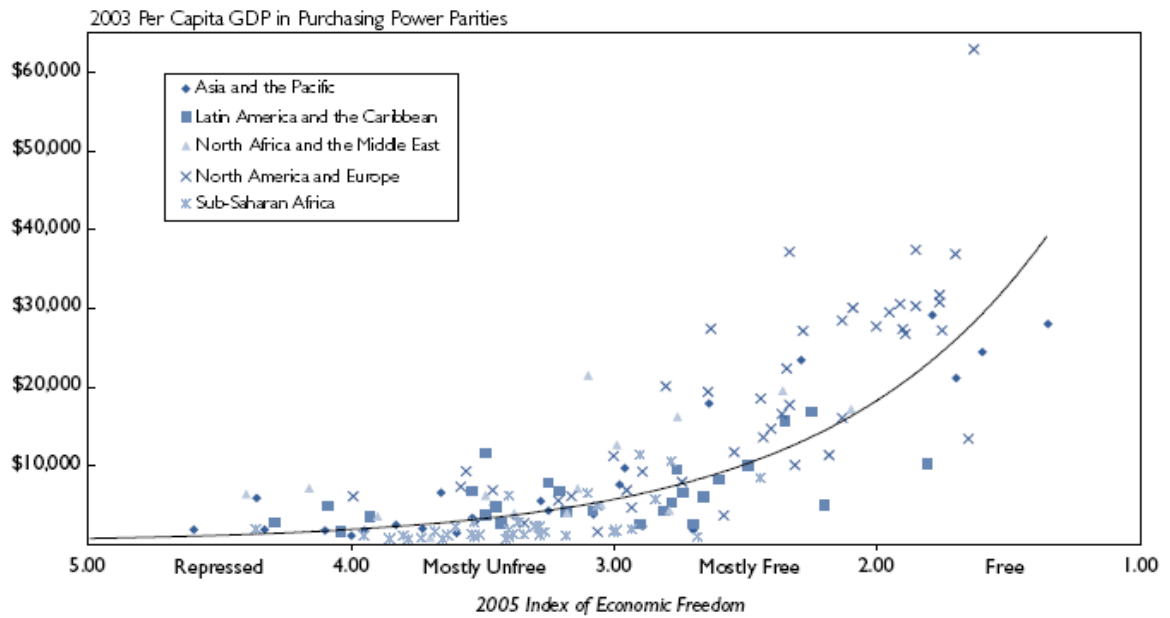
Защо е важно да се увеличи икономическата свобода и България да се качи по-горе в класацията за икономическа свобода? Защото има силна връзка между икономическата свобода в една страна и равнището на доходите в тази страна. Това не е учудващо – колкото повече свобода има за развитие на икономиката толкова по-бързо развитие има като резултат (виж графиката по-долу).

Кои са слабите страни на България?

- твърде много регулации, които дават права на бюрокрацията и спъват бизнеса
- слаба защита на правата на собственост заради неефективната съдебна система
- високо ниво на сивата икономика
- сравнително високо данъчно облагане и държавни разходи
- забрана на продажбата на земя на чужденци
- наличие на минимална заплата

Графика: Икономическа свобода и доход на човек от населението

Economic Freedom and Per Capita Income

Source: World Bank, *World Development Indicators Online*, available by subscription at www.worldbank.org/data; Central Intelligence Agency, *The World Factbook 2004*, available at <http://www.cia.gov/cia/publications/factbook/index.html>, for the following countries: Bahamas, Burma, Cuba, Cyprus, Equatorial Guinea, North Korea, Libya, Qatar, Suriname, Taiwan, Zimbabwe; Marc A. Miles, Edwin J. Feulner, and Mary Anastasia O'Grady, *2005 Index of Economic Freedom* (Washington, D.C.: The Heritage Foundation and Dow Jones & Company, Inc., 2005), at www.heritage.org/index.